

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 25. april 2017

Sag 12/2017

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Kenneth Tygesen, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Roskilde den 15. juli 2016 og af Østre Landsrets 2. afdeling den 10. november 2016.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Lene Pagter Kristensen, Jon Stokholm, Jens Peter Christensen, Hanne Schmidt og Lars Hjortnæs.

Påstande

Dommen er anket af anklagemyndigheden med påstand om skærkelse, herunder at tiltalte idømmes en ubetinget frihedsstraf.

Tiltalte, T, har påstået stadfæstelse.

Anbringender

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at det fremgår af forarbejderne til lov nr. 152 af 18. februar 2015 om ændring af straffeloven og lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Samfundstjeneste mv.), at den foreslåede mindre udvidelse af anvendelsen af samfundstjeneste ikke skal gælde i sager om grov vold (straffelovens § 245). Straffen for grov vold er derfor fortsat som udgangspunkt ubetinget fængsel, således at der skal foreligge særlige grunde, hvis straffen undtagelsesvis skal gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste. I den foreliggende sag er der ingen særlige omstændigheder, som efter en individuel vurdering kan begrunde, at udgangspunktet fraviges.

Den udmålte straf på 60 dages fængsel bør endvidere skærpes under hensyn til karakteren og grovheden af det pådømte forhold.

T har anført navnlig, at det efter forarbejderne til lovændringen i 2015 om udvidet brug af samfundstjeneste ikke er udelukket at bruge en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste i en sag som denne. Sagens karakter sammenholdt med hans personlige forhold bør føre til stadfæstelse af landsrettens dom, jf. herved straffelovens § 80.

Supplerende sagsfremstilling

Af personundersøgelse af 4. april 2016 fremgår bl.a.:

”RESUMÉ:

Sagen omhandler den 20-årige T, der sammen med 3 søskende, er opvokset hos enlig mor, idet hans forældre blev skilt ca. ½ år efter at T blev født. Han husker sin opvækst som god, tryk og kærlig, og har ingen erindring om, at han har manglet noget under opvæksten. Han bor i dag hos sin far, men har god og jævnlig kontakt med moderen og sine søskende.

T har gået i folkeskolens specialklasser frem til og med 7. klasse, hvorefter han opholdt sig på efterskole i 8. og 9. klasse, afsluttende med afgangsbetegnelse. Efterfølgende har han gået i produktionsskole og EUC i ca. 1½ år, for derefter at få sig en læreplads i et smedefirma, hvor han forventer at være uddannet om ca. 3 år.

T er ugift, har ingen børn og ingen fast kæreste.

T har en fast månedsløn, og har ingen økonomiske problemer.

T bruger en del af sin fritid på at reparere på sin gamle bil, samt samvær med venner.

T oplyser sig somatisk sund og rask, og indtager ingen former for medicin. Han blev som ca. 10-årig diagnosticeret som lidende af ADHD, efter kontakt med børnepsykiatriske afdeling. Han blev ordineret medicin af forskellig slags, men ophørte med at indtage medicinen for ca. 2 år siden, idet han ikke mente at have behov for det mere. Han føler sig psykisk velfungerende og velafbalanceret.

T har ingen problemer med hverken alkohol eller stoffer. Han var beruset på tidspunktet for det påsigtede.

T oplyser om sine fremtidsplaner, at han vil færdiggøre sin uddannelse som smed, hvorefter han vil søge job enten som rejsemontør eller på en boreplatform.

T medvirkede på en venlig og imødekommende måde til undersøgelsen, og havde let ved at redegøre for sine forhold. T blev under samtalen gjort bekendt med reglerne for

tilsyn og samfundstjeneste og erklærede, at han vil overholde gældende regler, såfremt det måtte blive aktuelt.

Han fik udleveret foldere om tilsyn og samfundstjeneste.

T har deltaget i et særskilt interview vedr. Anger Management, men skønnes ikke at tilhøre målgruppen.

KRIMINALFORSORGENS KONKLUSION OG BEGRUNDELSE

Kriminalforsorgens konklusion:

Det er Kriminalforsorgens vurdering, at T er egnet til at modtage en hel eller delvis betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, hvortil det skal anbefales, at der fastsættes vilkår om tilsyn af Kriminalforsorgen i prøvetiden.

Det er Kriminalforsorgens vurdering, at T falder udenfor målgruppen til Anger Management.

Finder retten, at sagen kan afgøres med en betinget dom uden vilkår om samfundstjeneste, skal det anbefales, at der alene fastsættes prøvetid.

Kriminalforsorgens begrundelse:

Grundet Ts gode personlige forhold, samt positive indstilling til at samarbejde med Kriminalforsorgen om en eventuel betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, skønnes han uden tvivl egnet til dette.

T har ikke tidligere været i kontakt med Kriminalforsorgen, og der er intet i sagen der tyder på behov for støtte til personlige eller sociale forhold, med henblik på at undgå yderligere kriminalitet. Derfor skønnes tilsyn ikke nødvendigt i fald sagen afgøres med en betinget dom uden vilkår om samfundstjeneste.

Under egnethedsvurderingen vedr. Anger Management er det afdækket, at T ikke har et vredeshåndteringsproblem, og ej heller et problem med at håndtere stærke følelser. I situationer hvor T bliver vred, håndterer han dette ved at trække sig fra konflikten, eller tale med modparten om situationen.

T oplyser at han ikke husker hændelsen, som han er sigtet for, da han har været meget beruset. Anger Management kan ikke give værktøjer til handlinger, der er sket i meget beruset tilstand.”

Af personundersøgelse af 23. februar 2017 indhentet til brug for sagens behandling i Højesteret fremgår bl.a.:

”RESUMÉ:

Personundersøgelsen omhandler den 21-årig T.

T er enebarn. Han boede hos sin mor, indtil han som 9-årig flyttede hjem til sin far. Her har han boet lige siden. T husker sin opvækst som god og tryk.

T gik fra 3. til 7. klasse i folkeskolens specialklasser. Herefter tog T 8. og 9. klasse på efterskole med afgangseksamen. T var i smedelære fra marts 2015 og frem til oktober 2016, hvor læremesteren afbrød forløbet på grund af for mange sygedage. Derefter blev T tilmeldt et vikarbureau. Han arbejdede 2-3 dage om ugen. Aktuelt har han været fritaget for arbejde siden januar 2017.

T er ugift, han har ingen børn eller fast kæreste. T lever af kontanthjælp.

Fritiden bruges på træning i fitnesscenter og med cykling. Der er få gode venner med hvem tiden bruges på hygge og byture.

T er somatisk sund og rask. Han blev som 10-årig diagnosticeret med ADHD efter at have været i kontakt med børnepsykiatrisk afdeling. Han blev behandlet med forskelligt medicin. Det stoppede han med at tage som 16-årig, hvor han fik misbrug af hash. Psykisk angiver T, at han har det godt.

T har ikke problemer med alkohol på hverdage. Han drikker i to weekender om måneden både fredag og lørdag til fester sammen med sine venner. Han drikker på en aften 30-40 genstande. Efter indtagelse af alkohol ændrer han personlighed, og han kan blive voldelig. Dagen efter husker han intet fra aftenen før. T har efter nuværende sigtelse besluttet sig for at få gjort noget ved dette, hvorfor han kom i døgnbehandling i Midtjylland pr. 5.1.17. Her skal han være til udgangen af april, hvorefter han fortsætter i ambulans behandling. T angiver, at han får meget ud af behandlingen.

T har haft problemer med hash siden 16-års alderen. Han har røget hash daglig. T har endvidere haft problemer med amfetamin, kokain og ecstasy. endvidere har han i en kortere periode haft problemer med ketogener. Misbruget blev stoppet, da han kom i nuværende døgnbehandling.

Fremtidsplanen er fortsætte i smedelære samt flytte hjemmefra.

T er orienteret om vilkårene for tilsyn og samfundstjeneste. T er endvidere orienteret om vilkårene for alkohol- og stofbehandling samt ambulans psykiatrisk behandling. T er positiv overfor at skulle overholde sådanne vilkår i forbindelse med en eventuel betinget dom.

KRIMINALFORSORGENS KONKLUSION OG BEGRUNDELSE

Kriminalforsorgens konklusion:

Det er Kriminalforsorgens vurdering, at T er egnet til at modtage en hel eller delvis betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, hvortil det skal anbefales, at der fastsættes tilsyn i prøvetiden, men med en forholdsvis lang længstetid.

Det anbefales, at der fastsættes et ubetinget vilkår om, at T skal undergive sig behandling mod misbrug af alkohol efter Kriminalforsorgens nærmere bestemmelse.

Det anbefales, at der fastsættes et betinget vilkår om, at T skal undergive sig behandling mod misbrug af euforiserende stoffer, såfremt Kriminalforsorgen finder det fornødent.

Det anbefales, at der fastsættes et betinget vilkår om, at T skal undergive sig psykiatrisk behandling, såfremt Kriminalforsorgen finder det fornødent.

Finder retten, at sagen kan afgøres med en betinget dom uden vilkår om samfundstjeneste, skal det anbefales, at der hertil fastsættes vilkår om 1 års tilsyn af Kriminalforsorgen samt særvilkår som ovenfor nævnt.

Kriminalforsorgens begrundelse:

Kriminalforsorgen har ved vurderingen lagt vægt på, at T var i arbejde, indtil han kom i døgnbehandling for misbrug. T arbejder godt med sine misbrugsproblemer, og han får noget ud af behandlingen. Kriminalforsorgen skal på baggrund af misbrugsbehandlingen anmode om få en så lang afviklingstid som muligt.

Det er endvidere Kriminalforsorgens vurdering, at T som led i en eventuel betinget dom vil profitere af tilsyn, som kan støtte ham i en stabil hverdag og i et behandlingsforløb mod misbrug af alkohol og endvidere i et eventuelt behandlingsforløb mod misbrug af euforiserende stoffer samt ambulans psykiatrisk behandling.”

Supplerende om retsgrundlaget

I Straffelovrådets betænkning nr. 1545/2014 om samfundstjeneste mv. hedder det bl.a. (s. 52):

”7.4.3. Nærmere om de enkelte kriminalitetsområder

...

Efter Straffelovrådets opfattelse er det... nærliggende, hvis der som anført i kommissoriet ønskes en udvidet anvendelse af samfundstjeneste, at lægge op til, at samfundstjeneste fremover bør kunne anvendes i sager om simpel vold (straffelovens § 244) ligesom i andre sager, dvs. at de almindelige krav med hensyn til egnethed og omfanget og alvoren af eventuel tidligere kriminalitet skal være opfyldt, men at det ikke herudover kræves, at særlige grunde taler for anvendelse af samfundstjeneste. Dette vil efter Straffelovrådets opfattelse i vidt omfang ligge i forlængelse af den praksis, som allerede har udviklet sig, hvorefter samfundstjeneste hyppigt anvendes i sager om simpel vold, hvis der forud for volden har været uoverensstemmelser mellem gerningsmanden og forurettede, eller hvis gerningsmanden er ung. Denne udvikling har som nævnt ikke haft negative konsekvenser, og i sager om simpel vold, hvor de generelle forhold, som kan tale imod en anvendelse af samfundstjeneste, ikke foreligger, ser Straffelovrådet ingen betæneligheder i en fortsat udvikling i retspraksis i retning af øget anvendelse af samfundstjeneste også i tilfælde, hvor der ikke har været forudgående uoverensstemmelser og gerningsmanden ikke er ung. Derimod bør der – ligesom i dag – også i sager om simpel vold fortsat udvises tilbageholdenhed med at anvende samfundstjeneste i tilfælde, hvor der er tale om mere organiseret kriminalitet, eller hvor forurettede er påført betydelige fysiske eller psykiske skader. Det samme gælder som udgangspunkt, hvis volden er udøvet over for et særligt værgeløst offer eller en tilfældig forbipasserende.

Straffelovrådet tilføjer, at der efter rådets opfattelse ikke er grundlag for at ændre udgangspunktet for straffastsættelsen i sager om alvorligere vold (straffelovens § 245), og

at dette gælder, selv om antallet af ubetingede fængselsstraffe på indtil 1 år i denne sagskategori ligger på fjerdepladsen efter simpel vold, spirituskørsel og indbrud. Straffelovrådet understreger samtidig, at det ikke betyder, at samfundstjeneste ikke kan anvendes i sager om overtrædelse af straffelovens § 245. Ligesom samfundstjeneste i dag vil samfundstjeneste kunne anvendes i disse sager, hvis særlige grunde taler for det, jf. som eksempel Højesterets afgørelse i UfR 2011.1322 H.

Det bemærkes endvidere for fuldstændighedens skyld, at samfundstjeneste hverken anvendes eller bør anvendes i sager om særligt grov vold (straffelovens § 246).”

I de almindelige bemærkninger til forslaget til lov nr. 152 af 18. februar 2015 om ændring af straffeloven og lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Samfundstjeneste mv.) hedder det yderligere bl.a. (Folketingstidende 2014-15, 1. samling, tillæg A, lovforslag nr. L50):

”4.2.5.

...

Straffelovrådet anfører, at erfaringen viser, at der hverken af generalpræventive eller individualpræventive grunde er anledning til at være tilbageholdende med inden for rimelige grænser at udvide anvendelsesområdet for samfundstjeneste. Ingen undersøgelser peger således på, at brugen af samfundstjeneste som sanktion på for eksempel voldsområdet har ført til øget kriminalitet.

Der kan i højere grad være anledning til at overveje, om den almindelige retsfølelse i befolkningen taler imod, at visse kriminalitetsformer – uanset at de sædvanemæssigt medfører forholdsvis korte ubetingede fængselsstraffe – i højere grad fremover sanktioneres med samfundstjeneste. Det kan således ikke afvises, at der i befolkningen for eksempel vil være mindre accept af, at grovere voldsformer – i modsætning til simpel vold – ikke fremover skulle straffes med ubetinget fængsel, men med samfundstjeneste. Samtidig må det dog erkendes, at netop på voldsområdet har retspraksis, som domineres af afgørelser fra byretter og landsretter, udviklet sig gradvist i retning af en mere udbredt anvendelse af samfundstjeneste. Ved landsretterne har der i alle sager og ved byretterne i alle sager med bevisførelse medvirket domsmænd.

...

4.2.5.1. Straffelovrådet anfører, at i sager om *simpel vold* (straffelovens § 244) anvendes samfundstjeneste allerede forholdsvis ofte i retspraksis. Samfundstjeneste blev i årene 2007-2011 anvendt i 4.137 voldssager, og det må antages, at langt hovedparten af sagerne angik simpel vold. Dette skal ses i forhold til, at der i de samme år blev idømt indtil 3 måneders ubetinget fængsel i 6.213 sager om simpel vold.

Efter Straffelovrådets opfattelse har anvendelsen af samfundstjeneste i voldssager – der som nævnt er den kriminalitetsform uden for færdselsområdet, hvor der hvert år siden 2005 er idømt flest samfundstjenestedomme – ikke haft negative konsekvenser, hverken for generalpræventionen eller individualpræventionen eller for den almindelige opfattelse i samfundet af straffens strenghed i voldssager.

Foreliggende undersøgelser viser mindre tilbagefald til ny kriminalitet (recidiv) for personer idømt samfundstjeneste sammenlignet med personer, som er fundet egnet til samfundstjeneste, men som er blevet idømt ubetinget fængsel. Tendensen til mindre recidiv er stærkest for den alvorligere kriminalitet, som fører til ubetinget fængsel.

Statistiske oplysninger viser, at der for simpel vold (straffelovens § 244) har været et konstant fald i antallet af anmeldelser siden 2006, således at antallet af anmeldelser i 2012 var 20 pct. lavere end i 2006 (og også lavere (9 pct.) end antallet af anmeldelser i 2001). Statistiske oplysninger viser endvidere, at andelen af ubetingede fængselsstraffe for simpel vold i hele perioden 2006-2012 har ligget på ca. 40 pct., mens andelen af domme til samfundstjeneste har ligget på ca. 15 pct. Desuden viser statistiske oplysninger, at den gennemsnitlige fængselsstraf i de tilfælde, hvor simpel vold blev straffet med ubetinget fængsel, i hvert af årene 2010-2012 var 3 måneder.

Endelig fremgår det af undersøgelser af befolkningens bekymring for vold og kriminalitet, at der fra begyndelsen af 1990'erne trinvis er sket en statistisk signifikant mindskning i andelen, der bekymrer sig meget for vold og kriminalitet.

Sammenfattende er der således efter Straffelovrådets opfattelse nu et solidt erfaringsgrundlag for at fastslå, at samfundstjeneste er en velegnet og passende straf i mange sager om simpel vold.

Samtidig er simpel vold (straffelovens § 244) den form for kriminalitet, hvor der hyppigst idømmes ubetinget fængsel både i området indtil 3 måneders fængsel og i området indtil 1 års fængsel. Endvidere er et betydeligt antal af disse ubetingede fængselsdomme idømt en person, som ikke tidligere er straffet for vold. Selv om voldssager allerede er den form for kriminalitet uden for færdselsområdet, hvor der afsiges flest domme til samfundstjeneste, er der således samtidig et betydeligt potentiale for en øget anvendelse af samfundstjeneste i voldssager.

...

4.2.5.4. *Samlet set* er det Straffelovrådets opfattelse, at udgangspunktet bør være, at samfundstjeneste kan anvendes over for et bredt felt af kriminalitetsformer, og at der ikke er grundlag for fortsat at tale om et "kerneområde" for anvendelsen af samfundstjeneste. Straffelovrådet lægger i den forbindelse også vægt på, at de to hovedanvendelsesområder for samfundstjeneste allerede i en årrække har været dels færdselsager, dels voldssager, mens det traditionelle "kerneområde" – berigelsesforbrydelser – først kommer på tredjepladsen.

Det er Straffelovrådets opfattelse, at en udvidet brug af samfundstjeneste på straffelovens område navnlig bør komme på tale ved førstegangsovertrædelser, der ikke har karakter af organiseret eller banderelateret kriminalitet, og at der ved de lidt længere straffe bør indføres en ordning, hvorefter ny kriminalitet i den fastsatte prøvetid udløser en reststraf svarende til en tredjedel af den betingede fængselsstraf ifølge dommen til samfundstjeneste, når samfundstjenesten er udført. En sådan udvidelse af brugen af samfundstjeneste vil på den ene side åbne mulighed for at idømme flere førstegangskriminelle samfundstjeneste, men på den anden side samtidig indebære, at ny kriminalitet i prøvetiden straffes hårdere end i dag, jf. nedenfor i pkt. 5.2.

Valget mellem samfundstjeneste og ubetinget fængsel (når tiltalte findes egnet til samfundstjeneste) bør efter Straffelovrådets opfattelse fremover først og fremmest afgøres ud fra en samlet vurdering af dels grovheden af den nu foreliggende kriminalitet som udtrykt ved længden af fængselsstraffen, dels omfanget og alvoren af eventuel tidligere kriminalitet. Når bortses fra røveri, voldtægt, grov vold, grove våbenlovsovertrædelser, grove narkotikaforbrydelser og vidnetrusler mv., bør kriminalitetens art derimod som udgangspunkt ikke som sådan tillægges væsentlig betydning, men der bør fortsat udvises tilbageholdenhed med at anvende samfundstjeneste i tilfælde, hvor der er tale om mere organiseret kriminalitet, eller hvor forurettede er påført betydelige fysiske eller psykiske skader. Det samme gælder som udgangspunkt, hvis kriminaliteten er udøvet over for et særligt værgeløst offer.”

I justitsministerens besvarelse af spørgsmål 8 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende det pågældende lovforslag (L50) hedder det yderligere bl.a.:

”Som det fremgår..., lægges der med lovforslaget op til en udvidelse af anvendelsen af samfundstjeneste i sager om simpel vold (straffelovens § 244), som ligger i forlængelse af den praksis, som allerede har udviklet sig, hvorefter samfundstjeneste hyppigt anvendes i sager om simpel vold, hvis der forud for volden har været uoverensstemmelser mellem gerningsmanden og forurettede, eller hvis gerningsmanden er ung.

Der lægges således op til en fortsat udvikling i retspraksis i retning af øget anvendelse af samfundstjeneste også i tilfælde, hvor der ikke har været forudgående uoverensstemmelser og gerningsmanden ikke er ung.

Som det ligeledes fremgår, lægges der imidlertid ikke op til nogen ændringer i anvendelsen af samfundstjeneste i sager om simpel vold, hvor der er tale om mere organiseret kriminalitet, eller hvor forurettede er påført betydelige fysiske eller psykiske skader.

Endelig fremgår det, at der lægges op til at være mere tilbageholdende med at udvide anvendelsen af samfundstjeneste, hvis volden er udøvet over for et særligt værgeløst offer eller en tilfældig forbipasserende.

Samlet set lægges der med lovforslaget alene op til en mindre udvidelse af anvendelsen af samfundstjeneste i sager om simpel vold. Som simpel vold anses f.eks. i almindelighed i praksis knytnæveslag eller spark.

Derimod vil eksempelvis knivstik eller slag med et tungt redskab i almindelighed i praksis blive henført under straffelovens § 245 om grov vold. Den foreslåede mindre udvidelse af anvendelsen af samfundstjeneste gælder alene i sager om simpel vold.”

Justitsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 19 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende det pågældende lovforslag (L50) lyder således:

”1. Efter lovforslaget vil det uændret være retten, der i den enkelte sag skal vurdere, om det vil være forsvarligt, at den konkrete gerningsmand straffes med samfundstjeneste. Det vil dermed også være op til domstolene at udmønte den foreslåede mindre udvidelse af anvendelsen af samfundstjeneste i konkrete sager om simpel vold inden for de retningslinjer, der fremgår af lovforslagets bemærkninger, og som er gengivet i besvarelsen af spørgsmål nr. 8 vedrørende lovforslaget. De nævnte retningslinjer er endvidere nærmere omtalt i kapitel 3, afsnit 7.4.3 og 7.4.4, i Straffelovrådets betænkning nr. 1545/2014 om samfundstjeneste mv., der er en del af forarbejderne til de foreslåede lovændringer.

Nedenfor opstilles nogle eksempler på tilfælde af simpel vold (straffelovens § 244), som forudsættes at ligge inden for de nævnte retningslinjer. Der er dermed tale om eksempler på tilfælde, hvor der med lovforslaget lægges op til en lidt videre anvendelse af samfundstjeneste end i dag. I alle eksemplerne er det forudsat, at gerningsmanden ikke tidligere er straffet for vold, og at den forurettede ikke pådrager sig alvorlige skader.

Det bemærkes, at spørgsmålet om at udmåle en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste – ligesom i dag – altid vil bero på en konkret vurdering af samtlige omstændigheder i sagen. Det er ikke udelukket, at en gerningsmand i tilfælde som i eksemplerne efter gældende ret vil kunne få en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, eller at en sådan gerningsmand efter en vedtagelse af lovforslaget vil kunne blive straffet med ubetinget fængsel.

Det bemærkes desuden, at udmålingen af en eventuel fængselsstrafs længde ligeledes foretages af domstolene på baggrund af en konkret vurdering af samtlige omstændigheder i sagen. De strafpositioner, der er nævnt i eksemplerne, baserer sig således på generelle overvejelser på baggrund af praksis på området, uden at det dermed ligger fast, at sager, der ud fra beskrivelsen i eksemplerne er af tilsvarende karakter, vil få samme udfald.

2. Som eksempler af den omhandlede karakter kan nævnes følgende:

Eksempel 1

En mand (A) i begyndelsen af 30'erne med fast kontorarbejde drikker fredagsøl med nogle kolleger på arbejdspladsen og senere på et værtshus et sted i byen. På værtshuset opstår noget tumult med kraftig skubben og puffen, og A giver i den forbindelse en person (F), som står ved siden af ham, et knytnæveslag i ansigtet. A og F kender ikke hinanden, og F har ikke skubbet eller puffet til A. Retten udmåler straffen til 30 dages fængsel.

Eksempel 2

En mand (B) i midten af 30'erne konstaterer tilfældigt, at to 16-årige drenge (F og X) går ind på en sommerhusgrund, han ejer. Ejendommen på grunden har tidligere været plaget af hærværk. B beder F og X om at forlade ejendommen. F og X reagerer ikke umiddelbart herpå, og i forbindelse med, at B fysisk vil tvinge dem til at gå, giver han F et slag i ansigtet og et skub i brystet. Retten udmåler straffen til 30 dages fængsel.

Eksempel 3

En tømrerlærling (C) i begyndelsen af 20'erne møder til en fest lørdag aften en jævnaldrende bekendt (F), som er sammen med C's ekskæreste. På et tidspunkt ud på aftenen

siger C nogle ting om ekskæresten, som provokerer F, og F skubber som reaktion herpå til C og presser ham op mod en væg. F vender sig herefter og går. Mens F er på vej væk, kaster C en halvt fyldt øldåse mod F og rammer ham i baghovedet. Retten udmåler straffen til 40 dages fængsel.

Eksempel 4

En far til to (D) i begyndelsen af 40'erne er kommet hurtigt ud af døren på arbejde, da han skal hente sine børn i institution. Undervejs i bilen ringer hans chef på mobiltelefonen om en hasteopgave. D besvarer opkaldet og fortsætter kørslen, selv om han ikke har håndfri telefon. En anden bilist (F) dytter flere gange ad D. Efter nogle minutter standser både D og F og stiger ud af deres biler. D slår ud mod F med knyttet hånd og rammer ham overfladisk på kæben. Retten udmåler straffen til 40 dages fængsel.”

Højesterets begrundelse og resultat

T er dømt for overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 1, ved på parkeringspladsen ud for et diskotek, hvor han var gæst, op til flere gange at have hoppet/sparket på Fs hoved, mens han holdt med armene på to biler for at få kraft i sine hop/spark, og mens F lå på jorden mellem bilerne og havde meget vanskeligt ved at forsvare sig. F havde henvendt sig til T på parkeringspladsen. Der havde ikke forinden været nogen uoverensstemmelse mellem dem.

For Højesteret angår sagen alene strafudmålingen.

Under de anførte omstændigheder finder Højesteret, at straffen i betragtning af voldens farlige karakter bør fastsættes til fængsel i 3 måneder.

Spørgsmålet er herefter, om fængselsstraffen skal være ubetinget eller gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste.

Højesteret bemærker, at det i forarbejderne til lov nr. 152 af 18. februar 2015 om ændring af reglerne om samfundstjeneste mv. må anses for forudsat, at udgangspunktet ved grov vold, jf. straffelovens § 245, fortsat er, at der skal fastsættes en ubetinget frihedsstraf, og at betinget dom med vilkår om samfundstjeneste kun vil kunne anvendes, hvis særlige grunde taler for det.

Højesteret finder, at der under hensyn til voldens karakter og til omstændighederne i øvrigt, herunder oplysningerne om Ts personlige forhold, ikke er grundlag for undtagelsesvis at gøre

straffen betinget med vilkår om samfundstjeneste, selv om volden alene påførte den forurettede begrænsede skader.

Da sagen er anket af anklagemyndigheden navnlig med henblik på Højesterets stillingtagen til anvendelse af betinget dom med vilkår om samfundstjeneste i sager om grov vold, bør statskassen betale sagens omkostninger for Højesteret.

Thi kendes for ret:

T straffes med fængsel i 3 måneder.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for byret og landsret. Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.